

Innst. S. nr. 201

(2000-2001)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2001 under Miljøverndepartementet som følge av opprydningsaksjonene etter forlisene av "Green Ålesund" og "John R"

St.prp. nr. 47 (2000-2001)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Miljøverndepartementet foreslår i proposisjonen endringer i budsjettet for 2001 som følge av opprydningsaksjoner etter forlisene til skipene "Green Ålesund" og "John R". Fryseskipet "Green Ålesund" havarerte den 15. desember 2000 i Bleivik nord for Haugesund, mens lasteskipet "John R" havarerte den 25. desember 2000 ved Kvitvær nord for Tromsø. Havarierne ledet til at det ble satt i gang meget omfattende opprydningsaksjoner for å begrense forurensningene til nærområdene.

Aksjonene etter de to havariene har foreløpig gitt staten merkostnader på nærmere 31,3 mill. kroner, herav ble 2 mill. kroner utbetalt i 2000. Samlet anslås kostnadene til 70 mill. kroner for å heve skipet "Green Ålesund" og fjerne lasten med frossenfisk.

I tillegg til statens direkte kostnader ved opprydning etter havariene, har SFT blitt påført indirekte kostnader fordi en måtte omdisponere personell og utstyr pga. aksjonene, og SFT vil kreve refusjon for alle kostnadene staten har hatt ved aksjonene overfor eierne av skipene.

Departementet viser til at inntil hel eller delvis refusjon fra eierne foreligger, er det behov for å dekke utgiftene til aksjonene som blir belastet i 2001. Det foreslås derfor en økning av bevilgningen under kap. 1443 post 21 med 99,3 mill. kroner fra 3,313 mill. kroner til 102,613 mill. kroner.

Det er i postomtalen under kap. 1443 post 21 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) slått fast at Kongen har fullmakt til å disponere midler utover gitte bevilgninger så sant tiltaket må treffes uoppholdelig og ikke kan forelegges Stortinget på forhånd. Utbetalingene for 2000 i forbindelse med havariet til "Green Ålesund" ble foretatt i henhold til kgl.res. av 21. desember 2000. Ved kgl.res. av 12. januar 2001 ble det gitt samtykke til å utgiftsføre

inntil 30 mill. kroner utover bevilgningen for 2001. Ved kgl.res. av 9. februar 2001 ble det gitt samtykke til å inngå kontrakter og utgiftsføre ytterligere inntil 87,3 mill. kroner utover bevilgningen i forbindelse med fjerning av frossenfisken i vraket av "Green Ålesund". I forbindelse med aksjonen etter forliset til "Green Ålesund" fant likevel Statens forurensningstilsyn i samråd med Miljøverndepartementet det nødvendig å inngå avtale med entreprenøren, før vedtak av Kongen i statsråd, for å begrense forurensningene fra forliset.

Det foreslås derfor at Miljøverndepartementet gis fullmakt til å utgiftsføre inntil 15 mill. kroner utover bevilgningen dersom det er nødvendig å iverksette tiltak før Kongen kan gi et slikt samtykke. Sakene forutsettes å bli lagt fram for Stortinget så snart som mulig etter at tiltak er iverksatt.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Anders Hornslien, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, fra Kristelig Folkeparti, Hilde Frafjord Johnson og Bror Yngve Rahm, fra Høyre, Bent Høie og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Senterpartiet, John Dale, og fra Venstre, Gunnar Kvasheim, viser til miljøvernminister Siri Bjerkes svar av 29. januar 2001 på spørsmål fra representanten Einar Steensnes, hvor det bl.a. sies:

"Når det gjelder spørsmålet om ansvarsforholdene, vil jeg vise til at når et skip går på grunn er det eier av skipet som etter forurensningsloven er forpliktet til å

hindre og begrense forurensning fra skipet, samt å få skipsvraket fjernet."

Videre viser miljøvernministeren til Justisdepartementets lovavdeling, som bl.a. sier at:

"... plikten til å handle etter forurensningsloven i utgangspunktet går foran begrensingsreglene i sjøloven. Dersom den ansvarlige likevel ikke gjennomfører nødvendige tiltak, kan forurensningsmyndigheten sørge for iverksetting av tiltakene, herunder fjerning av forurensende last og vrak, slik som i dette tilfellet."

Flertallet vil understreke miljøvernmyndighetenes ansvar for å handle raskt i slike tilfeller - og at forsinkelser ikke oppstår.

På dette grunnlag mener flertallet det ikke skal oppstå situasjoner der det er uklarhet om ansvarsforhold ved skipshavari.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, viser

til at prinsippet om at "forurensner betaler" tydeligvis ikke gjelder fullt ut ved skipsforlis, jf. denne sak. Dette medlem ber om at det ryddes opp i lov og regelverk, slik at prinsippet om at "forurensner betaler" gjøres gjeldende innenfor norsk territorialfarvann - senest innen utgangen av 2001.

Dette medlem foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at prinsippet om at "forurensner betaler" gjøres gjeldende innenfor norsk territorialfarvann - senest innen utgangen av 2001."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Stortinget ber Regjeringen sørge for at prinsippet om at "forurensner betaler" gjøres gjeldende innenfor norsk territorialfarvann - senest innen utgangen av 2001.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1443	21	Statens beredskapsansvar mot akutt forurensning	
		Spesielle driftsutgifter, for høyes med	99 300 000
		fra 3 313 000 kroner til 102 613 000 kroner	

II

Stortinget samtykker i at Kongen gis fullmakt til å utgiftsføre nødvendige midler utover gitt bevilgning under kap. 1443 post 21 for å begrense skadene ved akutte forurensningssituasjoner så sant tiltak må iverksettes uoppholdelig og ikke kan forelegges Stortinget på forhånd. Dersom det er nødvendig å iverksette tiltak uoppholdelig og før Kongen kan gi slikt samtykke, har Miljøverndepartementet fullmakt til å utgiftsføre inntil 15 mill. kroner utover bevilgningen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 5. april 2001

Tore Nordtun
leder og ordfører

Aud Blattmann
sekretær